

Mikko Ollikainen r ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Perhonjoen ennallistamissuunnitteluun (200 000 euroa)

Eduskunnalle

Joet ja purot ovat luonnon monimuotoisuudelle tärkeitä, mutta myös herkkiä elinympäristöjä. Virtavesien kunnostus tähtää siihen, että niiden ekologinen tila kohenee. Kalakannat ja muu eliöstö voivat hyvin, ja vesistön arvo ihmiselle lisääntyy.

Perhonjoki on Perhonjoen vesistön noin 150 kilometriä pitkä laskujoki Keski-Pohjanmaalla. Pääuomaan on rakennettu kaksi voimalaitosta, joista Pirttikosken voimalaitos jo vuonna 1925. Perhonjoessa on hyvin rikas kalakanta, ja se on keväisin oiva paikka esimerkiksi säyneen kalastajille. Perhonjoki on myös tunnettu taimenen noususta Pirttikosken voimalan padolle saakka ja isoista hauista.

Perhonjoen palauttamisesta luonnonmukaiseksi virtaavaksi vedeksi vallitsee alueen kuntien ja eri toimijoiden kesken yksimielisyys. Perhonjoen ympäryskunnat ovat antaneet myönteisen signaalin joen kehittämiseksi. Keski-Pohjanmaan maakunnan kehittämisen näkökulmasta Perhonjoen palauttaminen luonnontilaan ennallistamisella ja joen kunnostamisella on yksi osa maakunnan ekologisen kestävyysparantamista ja luonnon monipuolisuuden huomioimista. Pirttikosken voimalaa koskeva ratkaisu on osa Perhonjoen ennallistamista ja kunnostusta.

Perhonjoen ennallistamiseksi ja Pirttikosken nykyisen voimalapadon purkamiseksi ja koski-alueen ennallistamiseksi on perustettu suunnitteluryhmä, jonka tavoitteena on yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa laatia suunnitelma Perhonjoen ennallistamiseksi ja edistää hankkeen ennallistamistoimenpiteitä. Hankkeessa toteutetaan kokonaisuus, joka jakautuu valmisteluvaiheeseen ja toteutusvaiheeseen vuosina 2026—2030.

Valmisteluvaiheessa laaditaan suunnitelma Perhonjoella tarvittavista ennallistamistoimenpiteistä ja luodaan Pirttikosken omistajanvaihdoksen toteuttamismalli ja tarvittava verkosto, hankitaan lunastukseen, ennallistamiseen ja muuhun kehittämiseen tarvittava rahoitus sekä toteutetaan omistajanvaihdosprosessi. Valmisteluvaiheessa laaditaan lisäksi vesilupahakemus toimitettuna Lupa- ja valvontavirastolle, ennallistamiseen ja Pirttikosken alueen kehittämiseen tarvittavat suunnitelmat.

Toteutusvaiheessa suoritetaan Perhonjoen ennallistamistoimenpiteet ja Pirttikosken padon purkaminen, pohjapadon rakentaminen ja koskialueen kunnostaminen sekä Pirttikosken välittömän

Talousarvioaloite TAA 320/2025 vp

muun alueen kunnostus- ja kehittämistoimet. Tämä vaihe voi jakautua useampaan eri osahankkeeseen.

Merialueiden, suurjokien sekä virtaavien vesien ja purojen kunnostus on osa pääministeri Petteri Orpon 5.2.2025 hyväksymää Pohjoisen ohjelmaa ja luontomatkailun edistämistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 200 000 euroa momentille 35.10.61 Perhojen ennallistamissuunnitelman (valmisteluvaihe) valmisteluun.

Helsingissä 3.10.2025

Mikko Ollikainen r
Peter Östman kd
Anders Norrback r
Kim Berg sd
Anne Rintamäki ps
Paula Risikko kok
Antti Kurvinen kesk
Juha Mäenpää ps
Mikko Savola kesk
Christoffer Ingo r
Mauri Peltokangas ps
Janne Jukkola kok
Matias Mäkynen sd
Pia Sillanpää ps
Mika Lintilä kesk